

STOCKHOLMSKÄLLAN

► LÄS MER OM DET GAMLA STOCKHOLM PÅ STOCKHOLMSKÄLLAN: www.stockholmskallan.se

Gata med både triksåer och rådhus

■ ■ Scheelegatan på Kungsholmen börjar vid Kungsholms torg i söder och övergår i Barnhusbron i norr. Det är en typisk innerstadsgata med en spännande variation på byggnaderna som omger den.

Text: Katinka Bergvall

Scheelegatan hette ursprungligen Trädgårdsgatan, eftersom det fanns många trädgårdar i närheten. Vid namnrevisionen 1885 uppkallades den efter kemisten Carl Wilhelm Scheele (1742-1786).

Scheelegatans början präglas av bebyggelse från 1880-talet. Här låg i mer än ett sekel textilvaruhuset P G Sjöholm, först på nr 2 och sedan på nr 1 där man 1973 firade 100-års jubileum.

Vid Scheelegatan 5 hittar vi en klenod, Engströms trikåaffär. Butiken som säljer triksåer för barn, dam och herr grundades 1886. 1928 såldes den till Helmer Engström som gav butiken sitt nuvarande namn. Butiken har nu funnits i 126 år. Ägarna har varit relativt få och inredningen från 30-talet är välbevarad.

Vid Scheelegatans mitt hittar vi det tongivande Stockholms rådhus, säte för Stockholms tingsrätt. Det uppfördes 1909-15 efter ritningar av arkitekt Carl Westman som vunnit arkitekttävlingen om ett nytt rådhus. Byggnaden är nationalromantisk med tydliga influenser från Vasatidens arkitektur och har

”Greve Piper dog i rysk fångenskap, men hans hustru fullbordade planerna för anläggningen.

många likheter med Vadstena slott. Interiört finns rika utsmyckningar: dekorativa kalkmålningar, skulpturer och stendekorationer av välkända konstnärer.

På andra sidan gatan hittar vi restaurang/festvåning Piperska muren med en fin liten trädgård. Ursprungligen låg här en av Stockholms ståtligaste malmgårdar med en förnäm barockpark som ägdes av greve Carl Piper, rådgivare till Karl den XII:e. Trädgården sträckte sig in över tomten där Rådhuset står. Greve Piper dog i rysk fångenskap, men hans

hustru fullbordade planerna för anläggningen. Hon lät bl.a. uppföra en hög mur av tegel, där av smeknamnet ”Piperska muren”. På 1750-talet såldes malmgården och en tid av förfall inledes. Ägaren styckade av tomten och rev delar av muren. Sedan 1807 ägs och förvaltas Piperska muren av Arla Coldinuo-ordern. Byggnadens och parkens forna glans har delvis återställts.

Huset med eleganta gotiska element på Scheelegatan 24 uppfördes 1891-92 som handels- och bostadshus för ägarna till Rügheimer & Beckers stråhattsfabrik. Det rymde åtta lägenheter och en vaktmästarbostad. Två trappor upp låg paradvåningen för en av firmans ägare, med matsal, två salonger och arbetsrum mot Scheelegatan. Rügheimer och Beckers verksamhet lades ned på 1920-talet. Industrilokalerna mellan Scheelegatan och Pipersgatan rymmer i dag bostäder och kontor. Inne på gården påminner företagets målade namn på en vägg om svunna tider.

På andra sidan Fleminggatan ligger Trygg-Hansas komplex, ritat av Tengboms arkitektkontor och uppfört 1972-77. Parkanläggningen är utförd efter ritningar av stadsträdgårdsmästare Holger Blom. Stadsmuseet anser att kontorskomplexet har så stora arkitekturhistoriska och samhällshistoriska värden att det motsvarar fordringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen. Anläggningen är tidstypisk och ovanligt välbevarad.

FOTO: STOCKHOLMS STADSMUSEUM

FOTO: STOCKHOLMS FÖRHETAGSMINNET

Övre bilden: Rådhuset, Scheelegatan 7.

Nedre: P G Sjöholm firar 100-årsjubileum 5 juni 1973.